

ИНФОРМАЦИЯ

НОВОСТИ ОТ ЕВРОПА ЗА БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО НА ЖИВОТНИТЕ

1. Съдът на Европейския съюз постанови – зашеметяването преди клане на животните при религиозни ритуали може да бъде задължително
2. Клането на еднокопитни е забранено със закон в Гърция
3. Чехия дава пример за европейските държави като забрани клетките за отглеждане на кокошки носачки
4. Френският министър обявява силни мерки за защита на дивите животни

1. Съдът на Европейския съюз постанови – зашеметяването преди клане на животните при религиозни ритуали може да бъде задължително

През декември 2020 г. Съдът на Европейския съюз (СЈЕУ, СЕС) излезе с решение, че държавите-членки на Европейския съюз (ЕС) имат право да въведат законодателно изискване за задължително зашеметяване преди клането на животни при религиозни ритуали. Причина за повдигане на Делото, беше забраната, приета от фламандското правителство през юли 2019 г., която направи зашеметяването задължително и за производството на месо чрез традиционни еврейски и мюсюлмански обреди.

Присъдата на СЕС постанови, че правителствата на държавите-членки на ЕС могат законно да въведат като задължително обратимото зашеметяване (животното остава живо и може да дойде в съзнание) в рамките на чл. 26.2, буква в) от Регламент 1099/2009 на Съвета (Регламент за клането)¹, с цел подобряване на хуманното отношение към животните по време на операциите по умъртвяване, извършвани в контекста на религиозни обреди. Решението разглежда най-новото развитие на обратимото зашеметяване като метод, който успешно балансира очевидно конкуриращите се ценности на религиозната свобода и хуманното отношение към животните и заключава, че *„мерките, съдържащи се във фламандския указ, позволяват да се постигне справедлив баланс между присъщата значимост на благосъстоянието на животните и хуманното отношение към тях от една страна и свободата на вярващите евреи и мюсюлмани да прилагат своите религиозни обреди“*.

Сега делото се връща на белгийския конституционен съд, който ще трябва да потвърди и изпълни решението на СЕС.

¹ Регламент (ЕО) № 1099/2009 на Съвета от 24 септември 2009 година относно защитата на животните по време на умъртвяване (ОВ L 303, 18.11.2009г., стр. 1–30); <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=CELEX%3A32009R1099>

Предстоящото преразглеждане на Регламента за клането, както беше обявено от Европейската комисия в рамките на стратегията на ЕС „От фермата до трапезата”, дава възможност за допълнително изясняване на въпроса, като има възможност да направи зашеметяването преди клане при религиозни ритуали задължително в Европа.

Резюмето на съдебното дело C-336/19 на Съда на Европейския съюз (CJEU):

Публикуването на решение на Съда на Европейския съюз относно легитимността на решението на фламандското правителство (Белгия), забраняващо клането без зашеметяване, стана в началото на 2021 г. В ЕС хуманното отношение към животните по време на умишлено убийство и клане е регламентирано в Регламент 1099/2009 на Съвета, който изисква животните да бъдат умишлено убивани само след зашеметяване. Въпреки това дерогацията по член 4.4 позволява производството на месо от животни, заклани без предварително зашеметяване, за да се отговори на нуждите на религиозните общности. От влизането в сила на Регламента тази дерогация не се прилага еднакво в целия ЕС и някои държави-членки (например Финландия, Дания, Словения и Швеция) въз основа на член 26 и принципа на субсидиарност, както е посочено в Съображение 18 по отношение на чл. 4.4 въвежда задължително зашеметяване и за животни, които са заклани в контекста на религиозни обреди.

Същата позиция беше възприета на 7 юли 2019 г. от Фламандския регион, с указ, забраняващ клането на животни без предварително зашеметяване, като това се отнася и за производството на месо чрез традиционни еврейски и мюсюлмански обреди.

След това постановление белгийският конституционен съд сезира Съда на ЕС, за да знае дали такава забрана е допустима съгласно правото на ЕС и съвместима ли е с принципа на религиозна свобода и свободите, съдържащи се в Хартата на основните права на ЕС.

Трябва да се подчертае, че **фламандският декрет няма за цел забрана на ритуално клане, а само на клането без зашеметяване**: последното развитие на методите на обратимото зашеметяване дава възможност за клане на животни при пълно зачитане на благосъстоянието на животните, без да се засягат религиозните ритуали сами по себе си (HSA, 2014).

В действителност, чрез обратимото зашеметяване на животните е възможно да се отговори на нуждите на религиозните общности: животното е все още живо по време на приколването и в същото време да се спестят на животните болката и страданието, за които е научно доказано, че са свързани с клането без зашеметяване (FVE, 2002; EFSA, 2004; BVA, 2020); както е признато и от CEC в C-497/17.

Тълкуването на член 26.2, което позволява на държавите-членки да изискват задължително зашеметяване преди клането, също и в контекста на религиозните обреди, се потвърждава от съществуването на член 26.4: „Държава-членка не забранява или възпрепятства пускането в обращение на нейна територия на продукти от животински произход, получени от животни, които са били убити в друга държава-членка с мотива, че въпросните животни не са били убити в съответствие с нейните национални правила, целящи по-обширна защита на животните по време на умишленото убийство.” Ако забрана за клане без зашеметяване не беше предвидена като легитимна от държавите-членки за приемане съгласно член 26.2, нямаше да има нужда от определяне на член 26.4, предназначен да гарантира въвеждането на вид месо на територията на държава-членка на ЕС, което вероятно не се произвежда от самата държава-членка поради различни правила за хуманно отношение към животните.

2. Клането на еднокопитни е забранено от закон в Гърция

От 29 юли 2020 г. в Гърция е забранено клането на еднокопитни животни и следователно и използването им в производството на месо, кожа, лекарства и различни други консумативи. Това е постигнато чрез просто добавяне на „еднокопитни животни“ към съществуващ закон за селските райони, забраняващ консумацията (и убиването) на кучета и котки и е плод на съвместната кампания на природозащитни организации Ippohesis и Hellenic Animal Welfare Federation и гръцките власти. В Член 17 от Закон 4711/29.7.2020, Глава Б „Забрана за използването на всякакъв вид животни във всякакъв вид очила и други свързани дейности“ чрез Параграф 3 се заменя член 12 от закон 4039/2012 (A'15), както следва: „3. Развъждането, обучението и използването на животни за всякакъв вид боеве е забранено. Развъждане, използване и износ на кучета, котки и еднокопитни животни за производство на козина, кожа, месо или за производство на лекарствени или други вещества е забранено.“

В Гърция няма разрешени кланици за клане на коне. Въпреки това, поради увеличеното използване на конете за конни надбягвания и конни спортове, през последните години се наблюдава тревожно нарастване на незаконното клане.

Следваща стъпка за по-нататъшно подобряване на защитата на еднокопитните, по отношение на законодателството на ЕС, ще бъде Гърция да разработи национален регистър на конете, тъй като в момента няма национална база данни, нито задължение за идентификация. Въпреки че има много страни в Европа, където конското месо не се консумира по културни причини, повечето от тези страни изнасят коне за клане. В момента Гърция е единствената държава в Европа, която има такава забрана.

3. Чехия дава пример за европейските държави като забрани клетките за отглеждане на кокошки носачки

Още една държава от ЕС се присъединява към редиците на онези, които смятат, че правилната политика в управлението на сектора за производството на яйца трябва да върви към премахване на клетките. С тази нова забрана за отглеждането на кокошки в клетки Чехия ще гарантира, че 4,5 милиона кокошки, отглеждани в клетки всяка година, ще получат по-добър живот от 2027 г. нататък. Новата забрана, която все още се нуждае от официално одобрение от горната камара на чешкия парламент и президента, ще обхваща клетки както за кокошки носачки, така и за развъдни стада. В ЕС неуголемените клетки за кокошки са забранени, но така наречените „обогатени/уголемени“ клетки все още са разрешени. Тези „обогатени“ клетки също се счита, че не удовлетворяват изискванията за благосъстояние на животните, като ограничават всяка кокошка на твърде малко пространство, и не дават възможност на кокошките да проявяват естественото си поведение и ограничават движението на животните.

4. Френският министър обявява силни мерки за защита на дивите животни

След дълъг период на консултации, френското правителство през есента на 2020 г. обяви поредица от нови мерки за подобряване на благосъстоянието на дивите животни във Франция. Освен постепенна забрана за използването на диви животни в пътуващи циркове и за отглеждане на норки във ферми за кожи, делфините и косатките вече няма да бъдат държани в плен в неадекватни делфинариуми, а условията на дивите животни в зоологическите градини се очаква да бъдат подобрени.

Използвана литература

По информационни материали и списанието на Eurogroup for Animals:

https://www.eurogroupforanimals.org/sites/eurogroup/files/2021-03/2021_03_efa_magazine.pdf

https://www.eurogroupforanimals.org/sites/eurogroup/files/2020-11/2020_10_eurogroup_for_animals_magazine_october.pdf

<https://www.eurogroupforanimals.org/library#magazines>

<https://www.eurogroupforanimals.org/>

Summary of the Court of Justice of the European Union (CJEU) case C-336/19;

https://www.eurogroupforanimals.org/sites/eurogroup/files/2020-10/2020_10_26_eurogroup_for_animals_summary_cjeu.pdf

The slaughter of equidae is now prohibited by law in Greece;

<https://www.eurogroupforanimals.org/news/slaughter-equidae-now-prohibited-law-greece>

Изготвил:

Д-р Мадлен Василева

20.04.2021 г.